

Kvar till sparande

Maj 2023

Rapporten är baserad på beräkningar av Swedbank och Sparbankerna

Innehållsförteckning

Kontakt.....	2
Vad är Kvar till sparande?	3
Sammanfattning	4
Hushållens utrymme för sparande	5
Vad är en rimlig nivå på sparande?	8
Vad innebär negativt utrymme till sparande och övrig konsumtion?	8
Kvar till sparande och övrig konsumtion enligt prognos för december 2023.....	9
Potentiell sparkvot enligt prognos för december 2023.....	10
Förändrat sparutrymme mellan utfall 2022 och prognos för december 2023	11
Definitioner och antaganden	12
Källor	16

Kontakt

Arturo Arques

Swedbanks och Sparbankernas Privatekonom

Mejl: arturo.arques@swedbank.se

Telefon: +46 8 585 907 45

Julia Hofvendahl

Ungdomsekonom, Swedbank

Mejl: julia.hofvendahl@swedbank.se

Telefon: +46 8 585 902 51

Carina Brännström

Senior konkurrent- och omvärldsanalytiker, Swedbank

Mejl: carina.brannstrom@swedbank.com

Telefon: +46 8 585 966 73

Vad är Kvar till sparande?

Swedbank Kvar till sparande tas fram för att förstå vilket utrymme som olika typhushåll i olika delar av landet har kvar av sin disponibla inkomst, till sparande och övrig konsumtion när boendekostnader och rimliga levnadskostnader är betalda.

Ett helhetsgrepp om hushållens ekonomi

Kvar till sparande utgår ifrån fem olika typhushåll som bor i olika delar av landet. Hushållens disponibla inkomst sätts i relation till rimliga levnadskostnader, kostnader för boende och vad som därefter återstår till potentiellt sparande eller övrig konsumtion.

I denna rapport utgår vi ifrån att familjerna inte behöver bil. I vår fördjupningsrapport **Har familjen råd att ha bil?** tittar vi på hur bilkostnaderna påverkar familjens ekonomi.

För att göra analysen så verklighetsnära som möjligt använder vi många olika källor. Exempelvis tittar vi på vad det kostar att köpa vitvaror, buskort och försäkringar. Våra källor och våra antaganden finns beskrivna i slutet av rapporten under rubriken Definitioner och antaganden.

Kvar till sparande görs för samma typhushåll som vi använder i rapporten **Swedbank Boindex**. Typhushållen är familjer med två vuxna med två barn, två vuxna utan barn, en vuxen med två barn, en vuxen utan barn samt ett hushåll med en ung person utan barn som ska köpa sin första bostad.

För att beskriva hur inflation och höjda låneräntor kan komma att påverka hushållens sparande under resterande delen av 2023 har vi gjort en prognos med antaganden om räntehöjningar och inflation.

Sammanfattning

Samtliga hushåll kommer att drabbas av högre boende- och levnadskostnader under 2023 jämfört med 2022. Hushåll som bor i bostadsrätt kommer behöva dra ner på sparande och övrig konsumtion för att kunna betala de högre kostnaderna.

Ökade bostads- och levnadskostnader enligt prognos 2023 jämfört med 2022

Trots att hushållen får sina boendekostnader reducerade med elprisstöd under 2023 så kommer summan av bostads- och levnadskostnader att ökat rejält jämfört med 2022. Även om den disponibla inkomsten också ökar så kommer det för många hushåll inte vara tillräckligt för att täcka kostnaderna. Många familjer kommer att behöva ta av sitt sparutrymme.

Minskat sparutrymme hushåll i bostadsrätt

På nationell nivå kommer samtliga typhushåll som bor i bostadsrätt att behöva ta av sina sparade pengar för att kunna betala de högre boende- och levnadskostnaderna för 2023. Ensamstående med barn kommer att få ett minskat sparande med 750 kronor, samtidigt som Sammanboende i småhus att kunna öka sitt sparande med 500 kronor.

Elprisstödet mildrar kostnadsökningen för småhusägare

Utan elprisstödet 2023 skulle även Sammanboende i småhus behöva använda sparade pengar för att betala de högre kostnaderna för 2023.

I slutet av 2023 kommer flera typhushåll ha en negativ sparkvot

Swedbank rekommenderar att man sparar minst tio procent av sin disponibla inkomst efter skatt och att man har en sparbuffert på minst två månadslöner. Enligt vår prognos kommer det bli svårt för många Ensamstående att komma upp till tio procentens sparkvot. Speciellt tufft kommer det att bli för Ensamstående med barn i Stockholm stad som kommer att ha ett negativt sparutrymme på 13 procent i slutet av året.

Regioner	Sammanboende med barn:		Sammanboende utan barn:		Ensamstående i bostadsrätt:		Ung utan barn
	i småhus	i bostadsrätt	i småhus	i bostadsrätt	med barn	utan barn	i bostadsrätt
Stockholm	25%	30%	30%	40%	0%	6%	6%
varav Stockholm sta	17%	22%	21%	32%	-13%	-7%	-4%
Göteborg	21%	28%	27%	38%	-1%	4%	3%
varav Göteborg stad	13%	21%	19%	32%	-8%	-2%	-3%
Malmö	22%	31%	29%	41%	5%	11%	9%
varav Malmö stad	10%	24%	17%	35%	3%	9%	7%
>75000	23%	31%	31%	42%	6%	13%	10%
<75000	28%	33%	37%	45%	14%	20%	17%
Sverige totalt	25%	28%	33%	39%	3%	9%	8%

Tabell 1: Prognos på potentiell sparkvot för olika typhushåll och regioner i december 2023 enligt prognos, om familjen inte har en bil.

Hushållens utrymme för sparande

Analysen utgår ifrån fem typhushåll i olika delar av landet där hushållens disponibla inkomst sätts i relation till rimliga levnadskostnader, kostnader för boende och vad som därefter återstår till potentiellt sparande och övrig konsumtion. Syftet är att förstå hur ekonomin ser ut för olika hushåll i olika delar av landet.

Beräkningarna utgår ifrån hushållens disponibla inkomst. Den disponibla inkomsten består av inkomster från tjänst och kapital samt olika typer av bidrag som barnbidrag och bostadsbidrag. Disponibel inkomst är summan av dessa inkomster efter skatt.

Rimliga levnadskostnader är kostnader för mat, kläder, skor, hygien, hälsovård samt kostnader för att resa till och från arbetet och för att ha barnen på förskola eller fritids. Till levnadskostnaderna hör också kostnader för möbler, vitvaror, mobiltelefon, dator, TV och internet. Här finns även kostnader för sport och fritid samt kostnader för försäkringar och a-kassa.

I våra kalkyler av levnadskostnader utgår vi inte ifrån en miniminivå utan försöker snarare beskriva en vanlig eller rimlig kostnadsnivå för respektive typhushåll där det även ingår ett buffertsparande som ska täcka exempelvis utbyte av kylskåp som kanske blir aktuellt först om tio år. Bostadskostnader är kostnader för bolån, hemförsäkring, fastighetsskatt, sopavgift, vattenavgift, uppvärmning av bostaden, hushållsel, årsavgift till bostadsrättsförening samt kostnader för reparation och underhåll av bostaden.

Det som återstår av den disponibla inkomsten när rimliga levnadskostnader och bostadskostnader är betalda är pengar som kan användas till övrig konsumtion eller sparande. Posten sparande och övrig konsumtion ska utöver det som vi ser som traditionellt sparande räcka till eventuella semesterresor, restaurangbesök och lite dyrare nöjen. Många hushåll lägger en stor del av det potentiella sparutrymmet på denna typ av konsumtion.

Swedbank rekommenderar att man sparar minst tio procent av sin disponibla inkomst efter skatt och att man har en sparbuffert på minst två månadslöner. Detta sparande tillsammans med arbetslöshetsförsäkring, och vid behov inkomstförsäkring, gör det möjligt för en familj att bo kvar i sin befintliga bostad i tolv månader i händelse av arbetslöshet eller långvarig sjukdom.

Ökade bostads- och levnadskostnader enligt prognos för 2023 jämfört med 2022

Trots att hushållen får sina boendekostnader reducerade med elprisstöd under 2023 så kommer summan av bostads- och levnadskostnader att ökat rejält jämfört med 2022. För många hushåll kommer årets inkomstökningar inte att täcka årets högre bostads- och levnadskostnader.

Samtliga hushållstyper i bostadsrätt kommer behöva ta av sitt sparade för att kunna betala de högre kostnaderna för 2023.

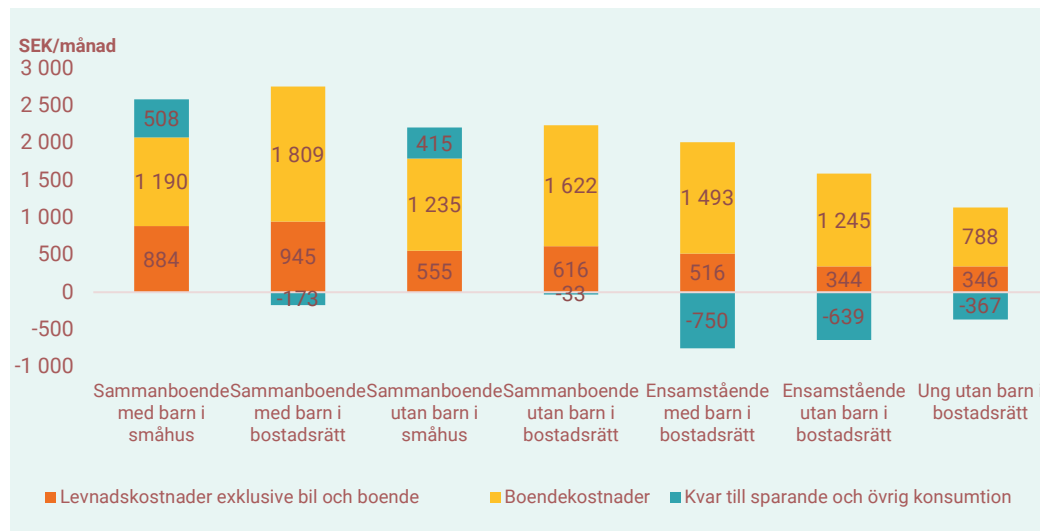

Diagram 1: Disponibel inkomst uppdelad på hur inkomsten används, förändring mellan prognos 2023 och utfall 2022, nationell nivå, utan bil

Elprisstödet mildrar kostnadsökningen för småhusägare

Utan elprisstödet 2023 skulle även Sammanboende i småhus behöva använda sparade pengar för att betala de högre kostnaderna för 2023.

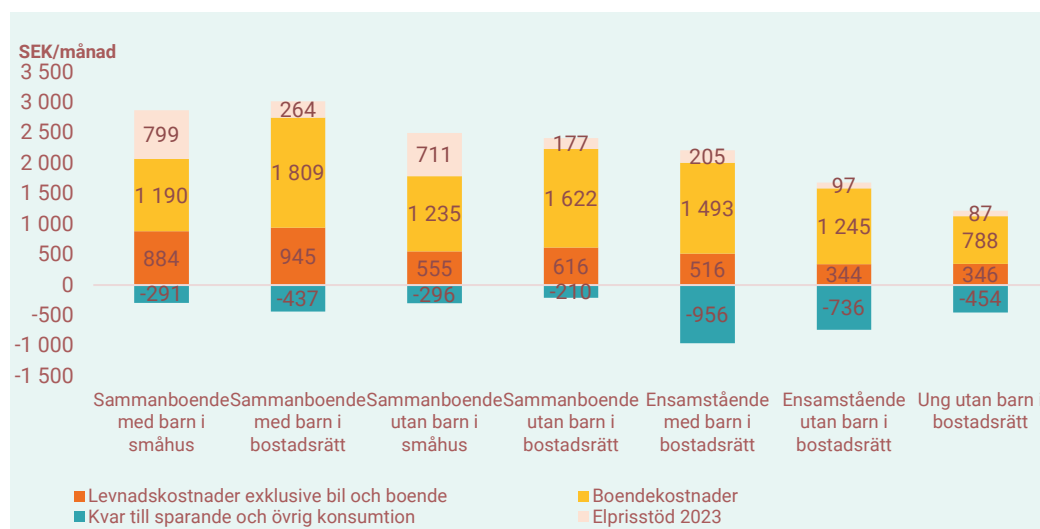

Diagram 2: Disponibel inkomst uppdelad på hur inkomsten används, justerad för elprisstöd, förändring mellan prognos 2023 och utfall 2022, nationell nivå, utan bil

I slutet av 2023 kommer flera typhushåll ha en negativ sparkvot

I vår prognos för helåret 2023 antar vi att inflationen landar på 3,2¹ procent och bolåneräntorna på 4,2² procent. I så fall kommer **Sammanboende utan barn i bostadsrätt** att ha en potentiell sparkvot på 39 procent av sin disponibla inkomst samtidigt som **Ensamstående med barn** endast har en potentiell sparkvot på tre procent.

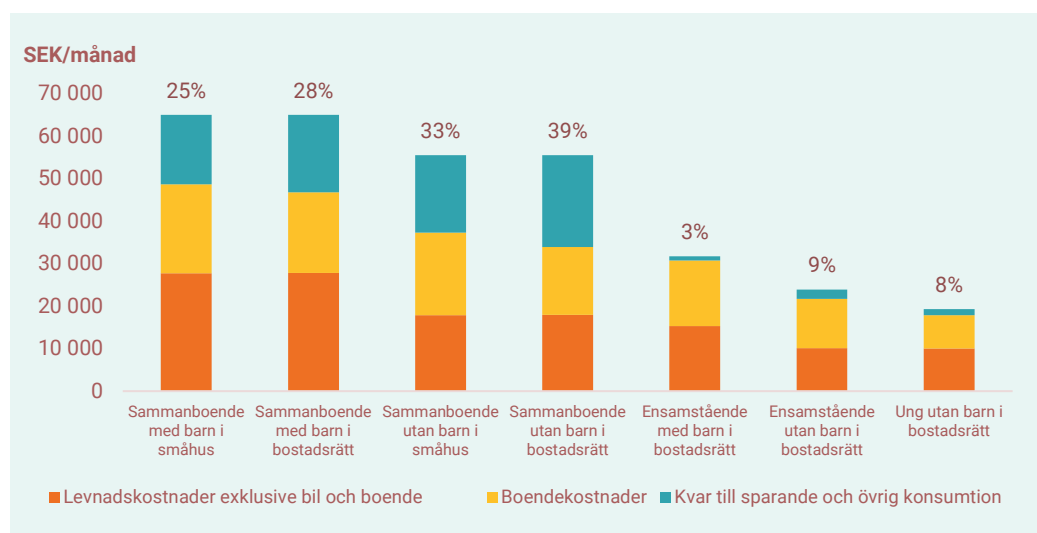

Diagram 3: Prognos för december 2023, på potentiell sparkvot & disponibel inkomst uppdelad på hur inkomsten används, nationell nivå, utan bil.

I de tre storstadsområdena kommer den potentiella sparkvoten att vara betydligt lägre än i kommuner med färre än 75 000 invånare. Detta beror till stor del på att familjer som bor i storstadsområdena har stora bolån och drabbas av stora kostnadsökningar när räntan stiger.

Regioner	Sammanboende med barn:		Sammanboende utan barn:		Ensamstående i bostadsrätt:		Ung utan barn
	i småhus	i bostadsrätt	i småhus	i bostadsrätt	med barn	utan barn	i bostadsrätt
Stockholm	25%	30%	30%	40%	0%	6%	6%
varav Stockholm sta	17%	22%	21%	32%	-13%	-7%	-4%
Göteborg	21%	28%	27%	38%	-1%	4%	3%
varav Göteborg stad	13%	21%	19%	32%	-8%	-2%	-3%
Malmö	22%	31%	29%	41%	5%	11%	9%
varav Malmö stad	10%	24%	17%	35%	3%	9%	7%
>75000	23%	31%	31%	42%	6%	13%	10%
<75000	28%	33%	37%	45%	14%	20%	17%
Sverige totalt	25%	28%	33%	39%	3%	9%	8%

Tabell 4: Prognos på potentiell sparkvot för olika typhushåll och regioner i december 2023 om familjen inte har en bil.

¹ För inflation används KPIF (med fast bostadsränta, dec-dec) från Swedbank Outlook i april.

² Baserad på prognos för bolåneräntor från Swedbank Makrofokus ränteblad i april i kombination med ett antagande om mix om rörliga och bundna räntor enligt SCB:s tabell "Bolåneräntor till hushåll fördelat på räntebindningstid".

Vad är en rimlig nivå på sparande?

Posten sparande och övrig konsumtion ska utöver det som vi ser som traditionellt sparande räcka till eventuella semesterresor, restaurangbesök och lite dyrare nöjen. Många hushåll lägger en stor del av det potentiella sparutrymmet på denna typ av konsumtion.

Swedbank rekommenderar att man sparar minst tio procent av sin disponibla inkomst efter skatt och att man har en sparbuffert på minst två månadslöner. Detta sparande tillsammans med arbetslöshetsförsäkring, och vid behov inkomstförsäkring, gör det möjligt för en familj att bo kvar i sin befintliga bostad i tolv månader i händelse av arbetslöshet eller långvarig sjukdom. Behovet av sparande känns extra viktig idag när inflation och högre bolåneräntor kommer att minska hushållens köpkraft.

I vår analys blir det tydligt att ett sparmål på tio procent inte är möjligt för alla, speciellt inte om vi tar hänsyn till den inflation och de högre bolåneräntor som vi tror kommer att påverka hushållen fram till december 2023.

Vad innebär negativt utrymme till sparande och övrig konsumtion?

Ensamstående med barn i Stockholm Stad, Göteborg Stad, Gotland, Umeå och Uppsala kommer enligt våra beräkningar att ha negativt utrymme till sparande i slutet av 2023. Det samma gäller för **Ensamstående utan barn** i Stockholm Stad och i Göteborg Stad samt **Unga utan barn** i Stockholm Stad, Göteborg Stad och i Umeå.

Det hushåll som kommer att ha allra minst sparutrymme i december 2023 är **Ensamstående med barn** i Stockholm stad. De beräknas få ett utrymme till sparande och övrig konsumtion på minus 13 procent av sin disponibla inkomst vilket motsvarar minus 4 800 kr i månaden.

Våra beräkningar utgår från vad vi bedömer är rimliga levnadskostnader. Idag kan det vara stora individuella skillnader mellan hushållens faktiska och nödvändiga levnadskostnader. I våra beräkningar inkluderas exempelvis ett sparande för hemutrustning och vitvaror för att återspegla slitagekostnaden. Vi inkluderar även kostnader för framtida klädköp och renoveringar inne i bostaden.

En familj med ett litet negativt sparutrymme i våra kalkyler kan i praktiken mycket väl ha ett verkligt sparutrymme tack vare till exempel lägre levnadskostnader.

Men troligtvis kommer vårt typhushåll **Ensamstående med barn** i Stockholm stad att ha svårt att kompensera för sina höga boendekostnader genom att dra ner på övriga kostnader. För att minska sina kostnader skulle familjen behöva skaffa ett billigare boende, antingen genom att flytta till något mindre eller genom att flytta till en billigare bostadsort.

Kvar till sparande och övrig konsumtion enligt prognos för december 2023

Kommuner	Sammanboende med barn:		Sammanboende utan barn:		Ensamstående i bostadsrätt:		Ung utan barn
	i småhus	i bostadsrätt	i småhus	i bostadsrätt	med barn	utan barn	i bostadsrätt
Borlänge	15 029	20 221	17 366	23 372	4 496	4 980	3 596
Borås	14 607	19 299	16 760	22 416	2 615	3 402	2 065
Enköping	14 339	20 876	16 418	23 851	3 234	3 937	2 600
Eskilstuna	14 729	19 658	17 031	22 912	3 319	4 093	2 704
Falkenberg	14 993	18 095	17 280	21 577	2 794	3 678	2 538
Falun	14 835	20 064	16 981	23 255	2 120	3 174	2 363
Gotland	9 686	13 745	12 487	17 858	-1 188	650	219
Gävle	15 297	20 847	17 385	23 886	3 170	3 945	2 580
Halmstad	13 975	18 439	16 216	21 869	1 264	2 516	1 606
Helsingborg	14 082	20 364	16 138	23 419	3 617	4 218	2 897
Hässleholm	17 375	19 435	19 586	22 614	3 887	4 442	2 875
Jönköping	13 974	19 689	16 179	22 914	1 171	2 433	1 474
Kalmar	14 306	20 694	16 656	23 985	2 491	3 622	1 945
Karlskrona	17 647	20 020	19 627	23 199	2 048	3 100	2 036
Karlstad	13 839	17 932	16 049	21 218	1 127	2 245	1 436
Kristianstad	16 345	19 246	18 491	22 455	3 080	3 821	2 439
Landskrona	13 703	18 846	15 993	22 121	3 370	4 043	2 691
Lidköping	15 891	21 792	17 946	24 538	4 226	4 632	2 959
Linköping	13 754	20 785	15 765	23 807	1 390	2 561	1 560
Luleå	17 228	21 035	19 093	23 982	2 178	3 139	1 926
Norrköping	12 559	18 603	14 973	21 937	2 232	3 203	2 007
Nyköping	15 503	22 632	17 648	25 451	5 401	5 674	3 936
Piteå	18 456	21 673	20 314	24 514	4 230	4 696	3 057
Sandviken	17 615	21 749	19 754	24 643	6 700	6 618	4 623
Skellefteå	15 689	19 483	17 820	22 663	3 122	3 863	2 747
Skövde	15 801	20 794	17 758	23 695	4 089	4 522	2 966
Sundsvall	17 841	23 335	19 682	25 957	4 998	5 298	3 810
Trollhättan	16 547	20 106	18 550	23 107	3 374	3 983	2 525
Uddevalla	14 733	19 983	16 889	23 004	3 104	3 778	2 373
Umeå	9 804	16 492	12 333	20 125	-1 695	217	-14
Uppsala	13 468	17 834	15 476	21 273	-812	861	372
Varberg	16 150	19 057	18 000	22 427	1 067	2 372	1 685
Vänersborg	15 595	18 841	17 860	22 022	3 652	4 196	2 613
Västervik	13 870	18 525	16 435	21 808	3 617	4 226	2 623
Västerås	17 027	23 670	18 819	26 333	4 524	4 994	3 486
Växjö	17 391	21 245	19 332	24 268	1 779	2 919	1 839
Ängelholm	17 345	23 097	19 105	25 750	4 340	4 776	3 281
Örebro	13 305	19 099	15 663	22 433	1 506	2 713	1 684
Örnsköldsvik	19 073	20 676	21 008	23 692	3 841	4 423	3 118
Östersund	10 807	19 015	13 371	22 327	2 216	3 236	1 990
Stockholm	12 696	16 872	13 906	20 644	-4 784	-2 021	-961
Göteborg	8 216	13 736	10 486	17 704	-2 532	-474	-518
Malmö	5 827	14 201	8 733	18 156	873	2 122	1 301

Potentiell sparkvot enligt prognos för december 2023

Kommuner	Sammanboende med barn:		Sammanboende utan barn:		Ensamstående i bostadsrätt:		Ung utan barn
	i småhus	i bostadsrätt	i småhus	i bostadsrätt	med barn	utan barn	i bostadsrätt
Borlänge	25%	33%	33%	45%	15%	22%	19%
Borås	23%	31%	31%	42%	9%	15%	11%
Enköping	22%	32%	30%	43%	10%	17%	14%
Eskilstuna	24%	32%	32%	44%	11%	18%	15%
Falkenberg	24%	29%	33%	41%	9%	16%	13%
Falun	23%	32%	31%	43%	7%	14%	13%
Gotland	16%	23%	24%	35%	-4%	3%	1%
Gävle	24%	33%	32%	44%	10%	17%	14%
Halmstad	22%	29%	30%	41%	4%	11%	9%
Helsingborg	22%	32%	29%	43%	11%	17%	15%
Hässleholm	29%	32%	38%	44%	13%	20%	16%
Jönköping	22%	31%	30%	42%	4%	11%	8%
Kalmar	23%	34%	32%	46%	9%	16%	11%
Karlskrona	28%	32%	36%	43%	7%	14%	11%
Karlstad	22%	29%	30%	40%	4%	10%	8%
Kristianstad	27%	31%	35%	43%	10%	17%	13%
Landskrona	22%	30%	30%	42%	11%	17%	14%
Lidköping	25%	34%	33%	46%	14%	20%	16%
Linköping	21%	32%	28%	43%	5%	11%	8%
Luleå	27%	33%	35%	43%	7%	14%	10%
Norrköping	20%	30%	28%	42%	7%	14%	11%
Nyköping	24%	36%	33%	47%	17%	24%	20%
Piteå	29%	34%	38%	45%	14%	20%	16%
Sandviken	28%	35%	37%	47%	21%	27%	24%
Skellefteå	25%	31%	33%	43%	10%	17%	15%
Skövde	25%	33%	33%	44%	13%	19%	15%
Sundsvall	28%	36%	36%	47%	16%	23%	20%
Trollhättan	26%	32%	35%	43%	11%	17%	14%
Uddevalla	23%	32%	31%	43%	10%	16%	13%
Umeå	16%	27%	23%	38%	-6%	1%	-0%
Uppsala	21%	27%	28%	38%	-3%	4%	2%
Varberg	24%	29%	32%	40%	3%	10%	9%
Vänersborg	26%	31%	34%	42%	12%	18%	14%
Västervik	23%	31%	33%	43%	12%	19%	15%
Västerås	26%	36%	33%	47%	14%	21%	18%
Växjö	27%	33%	35%	44%	6%	13%	10%
Ängelholm	26%	35%	34%	46%	14%	20%	17%
Örebro	21%	31%	30%	42%	5%	12%	9%
Örnsköldsvik	31%	33%	39%	44%	13%	19%	17%
Östersund	18%	31%	26%	43%	8%	15%	11%
Stockholm	17%	22%	21%	32%	-13%	-7%	-4%
Göteborg	13%	21%	19%	32%	-8%	-2%	-3%
Malmö	10%	24%	17%	35%	3%	9%	7%

Förändrat sparutrymme mellan utfall 2022 och prognos för december 2023

Kommuner	Sammanboende med barn:		Sammanboende utan barn:		Ensamstående i bostadsrätt:		Ung utan barn
	i småhus	i bostadsrätt	i småhus	i bostadsrätt	med barn	utan barn	i bostadsrätt
Borlänge	1 835	539	1 672	580	-113	-146	-4
Borås	1 738	305	1 576	366	-329	-323	-152
Enköping	1 464	743	1 318	741	-0	-70	32
Eskilstuna	2 239	768	2 049	768	58	-21	68
Falkenberg	1 824	17	1 666	131	-536	-476	-236
Falun	796	198	692	291	-480	-425	-197
Gotland	51	738	7	748	34	-35	61
Gävle	1 047	471	923	522	-241	-244	-82
Halmstad	703	585	607	612	-145	-179	-34
Helsingborg	1 557	742	1 395	724	52	-47	43
Hässleholm	2 072	754	1 905	733	102	-8	64
Jönköping	968	330	851	384	-361	-350	-175
Kalmar	691	1 693	602	1 711	421	377	-73
Karlskrona	233	-221	162	-80	-805	-688	-395
Karlstad	2 339	1 399	2 143	1 302	525	333	321
Kristianstad	1 755	-343	1 590	-197	-818	-708	-423
Landskrona	1 793	417	1 623	448	-174	-218	-79
Lidköping	1 846	1 087	1 673	1 029	291	148	178
Linköping	334	27	247	120	-621	-554	-324
Luleå	1 344	365	1 238	474	-365	-286	-131
Norrköping	1 519	489	1 369	511	-141	-189	-70
Nyköping	339	771	259	771	47	-29	68
Piteå	757	697	689	755	-33	-34	46
Sandviken	1 669	4 833	1 517	4 220	3 426	2 542	1 864
Skellefteå	420	80	377	218	-481	-385	-194
Skövde	1 373	477	1 221	512	-179	-209	-67
Sundsvall	1 190	329	1 093	429	-329	-270	-134
Trollhättan	1 758	1 098	1 585	1 038	322	171	182
Uddevalla	867	82	756	176	-514	-464	-248
Umeå	-255	162	-255	286	-509	-407	-217
Uppsala	2 151	-116	1 950	13	-763	-650	-375
Varberg	1 590	-530	1 422	-326	-1 080	-882	-519
Vänersborg	2 237	763	2 043	753	100	3	75
Västervik	789	192	694	267	-349	-339	-167
Västerås	2 283	678	2 081	691	-94	-138	-9
Växjö	1 176	508	1 044	542	-266	-275	-109
Ängelholm	2 817	1 266	2 581	1 169	419	232	238
Örebro	1 222	387	1 093	444	-302	-296	-127
Örnköldsvik	916	461	843	541	-180	-157	-58
Östersund	-1 516	-52	-1 437	121	-637	-491	-470
Stockholm	-1 809	-1 332	-1 717	-879	-1 972	-1 564	-870
Göteborg	206	-591	118	-394	-1 161	-896	-546
Malmö	557	71	471	153	-405	-395	-204

Definitioner och antaganden

Swedbank Kvar till sparande syftar till att mäta vilket utrymme som olika typhushåll i olika delar av landet har kvar till konsumtion och sparande när boendekostnader och rimliga levnadskostnader är betalda. I rapporten tittar vi på olika typer av kostnader och sätter dessa i relation till de olika hushållens disponibla inkomst.

Typhushåll

Sammanboende med barn.

- Familjen består av två vuxna, där minst en förvärvsarbetar.
- Familjen har två barn (4 och 6 år).
- Familjen har en disponibel inkomst som är 108 procent av den disponibla inkomsten för två vuxna oavsett om de har barn eller ej. Källa är SCB:s tabell "Disponibel inkomst för hushåll efter hushållstyp, hushållsföreståndarens ålder samt förändring i procent".
- Familjen har nyligen köpt ett småhus på 132 kvm eller i en bostadsrättslägenhet på 92 kvm.
- Familjen har en belåningsgrad på 75 procent av bostadens värde och amorterar två procent per år på sitt bolån.

Sammanboende utan barn.

- Familjen består av två vuxna i åldern 30–49 år, där minst en förvärvsarbetar.
- Familjen har inga barn.
- Familjen har en disponibel inkomst som är 92 procent av den disponibla inkomsten för två vuxna, oavsett om de har barn eller ej. Källa är SCB:s tabell "Disponibel inkomst för hushåll efter hushållstyp, hushållsföreståndarens ålder samt förändring i procent". Beräkningen utgår ifrån ensamstående i åldern 30–49 år eftersom vi antar att de ligger närmast gruppen med barn åldersmässigt.
- Familjen har nyligen köpt ett småhus på 124 kvm eller i en bostadsrättslägenhet på 78 kvm.
- Familjen har en belåningsgrad på 75 procent av bostadens värde och amorterar två procent per år på sitt bolån.

Ensamstående med barn.

- Familjen består av en förvärvsarbetande vuxen med två barn (4 och 6 år).
- Familjen har en disponibel inkomst som är 114 procent av den disponibla inkomsten för en vuxen, oavsett om de har barn eller ej. Källa är SCB:s tabell "Disponibel inkomst för hushåll efter hushållstyp, hushållsföreståndarens ålder samt förändring i procent".
- Familjen har nyligen köpt en bostadsrättslägenhet på 75 kvm.
- Familjen har en belåningsgrad på 75 procent av bostadens värde och amorterar två procent per år på sitt bolån.

Ensamstående utan barn.

- Familjen består av en förvärvsarbetande vuxen, utan barn.
- Familjen har en disponibel inkomst som är 86 procent av den disponibla inkomsten för en vuxen, oavsett om de har barn eller ej. Källa är SCB:s tabell "Disponibel inkomst för hushåll efter hushållstyp, hushållsföreståndarens ålder samt förändring i procent". Beräkningen utgår ifrån ensamstående i åldern 30–49 år eftersom vi antar att de ligger närmast gruppen med barn åldersmässigt.
- Familjen har nyligen köpt en bostadsrättslägenhet på 57 kvm.
- Familjen har en belåningsgrad på 75 procent av bostadens värde och amorterar två procent per år på sitt bolån.

Ung utan barn.

- Familjen består av en förvärvsarbetande vuxen som är 24 år.
- Familjen har inga barn.
- Familjen har en disponibel inkomst som ökat i snabbare takt än övriga än övriga ensamstående fram till 2019. Under pandemiåret 2020 sjönk Förstagångsköparens disponibla inkomst jämfört med övriga ensamstående för att sedan återhämta sig under 2021. Idag är hushållets disponibla inkomst 69 procent av den generella disponibla inkomsten för en vuxen person, oavsett om de har barn eller ej. Vi har baserat våra beräkningar på SCB:s tabell "Disponibel inkomst för hushåll efter hushållstyp".
- Familjen har nyligen köpt en bostadsrätt på 35 kvm.
- Familjen har en belåningsgrad på 85 procent av bostadens värde och amorterar två procent per år på sitt bolån.

Disponibel inkomst

Begreppet disponibel inkomst är ett medianvärde och består av inkomster från tjänst och kapital tillsammans med olika typer av bidrag som barnbidrag och bostadsbidrag. Disponibel inkomst är summan av dessa inkomster efter skatt.

Inkomstuppgifterna kommer från SCB och avser disponibel inkomst per kommun. Därefter har vi använt SCB:s tabell "Disponibel inkomst för hushåll efter hushållstyp, hushållsföreståndarens ålder samt förändring i procent" som nyckel för att få inkomster för familjer med och utan barn.

Disponibel inkomst baseras på deklarerad inkomst som levereras med viss fördröjning. Den disponibla inkomsten baseras på siffror från SCB fram till och med 2021. För 2022 har vi antagit en löneökning på 2,7 procent och för 2023 antar vi 4,2 procent.

I de antaganden som vi använder för beräkning av Kvar till sparande begränsar vi oss till hushåll där minst en förvärvsarbetar. Vi kommer därför inte att fånga de problem som uppstår när samtliga som förvärvsarbetar i en familj blir av med sitt arbete och familjen inte längre kan köpa någon ny bostad eftersom de kommer att få svårt att få bolån av sin bank.

Rimliga levnadskostnader

Levnadskostnader är kostnader för mat, kläder, skor, hygien och hälsovård tillsammans med kostnader för att resa till arbetet och ha barnen på förskola eller fritids. Hit hör också kostnader för möbler, vitvaror, mobiltelefon, dator, surfplatta, TV och internet. samt kostnader för sport och fritid. Kostnader för försäkringar som a-kassa, olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring och livförsäkring ingår också i posten rimliga levnadskostnader.

Hushållsel och hemförsäkringar brukar i andra uppställningar ingå i begreppet levnadskostnader. Vi har valt att låta dessa poster ingå i boendekostnaderna i stället.

För att få ett reda på vad dessa levnadskostnader kostar för våra typfamiljer har vi tittat både på Swedbanks sammanställning av levnadskostnader och Konsumentverkets rapport Koll på pengarna. För att illustrera kostnadsnivån i slutet av respektive år har vi valt att använda de tabeller som tas fram i början efterföljande år.

Vi har försökt lägga kostnaderna på en rimlig nivå vilket innebär ett basutbud med utrymme för större kostnadsposter som kanske blir aktuella först om 10 eller 15 år.

För att beräkna rimliga levnadskostnader har vi gjort nedanstående antaganden:

Kostnader för mat

Vi antar att all mat lagas hemma till en kostnad i slutet av 2022 på 3 420 kronor per vuxen och månad. Vi antar att barnen äter lunch på dagis och förskola 20 dagar per månad.

Kostnader för att äta lunch ute varje vardag ingår inte i vår kalkyl. Om man skulle äta vardagsluncherna på restaurang och laga resten av måltiderna hemma skulle det kosta så mycket som 4 860 kronor per månad och vuxen person. Detta innebär en ökad månadskostnad för mat med 42 procent jämfört med om all mat lagas hemma.

Vitvaror

På sidan byggahus.se³ finns en uppställning från 2019 på vad vitvaror kostar i budgetutförande. Vi har utgått från den listan för vissa typhushåll och låtit andra hushåll fått andra produkter som bättre motsvarar deras behov. Vi antar att vitvarorna håller i 15 år.

- Tvättmaskin. Här låter vi den unga personen utan barn avstå från tvättmaskin i den egna lägenheten och tvätta i bostadsrättsföreningens gemensamma tvättstuga. Övriga familjer utan barn köper en tvättmaskin som klarar 5 kg Familjer med barn behöver en större maskin på 8 kg
- Torktumlare. Ingen av hushållen någon torktumlare.
- Kyl och frys. Här låter vi hushållen utan barn ha en kombinerad kyl/frys medan hushållen med barn behöver mer utrymme och får en separat kyl och frys.
- Spis. Alla hushåll får samma spis.
- Diskmaskin. Alla hushåll får samma diskmaskin
- Köksfläkt. Alla hushåll får samma köksfläkt.

Kostnader för hemutrustning

Kostnaden för hemutrustning som möbler, husgeråd, tv, dator, surfplatta med mera baseras på Konsumentverkets rapport Koll på pengarna.

Kostnader för barn

Vi antar att Sammanboende med barn gemensamt tar alla kostnader förknippade med barnen. Vi antar att Ensamstående med barn är separerade och att barnen bor varannan vecka hos respektive förälder och att föräldrarna delar kostnaderna för barnen lika.

³ <https://www.byggahus.se/vad-kostar-vitvaror#budget>

Kostnader för förskola och fritids

Fyraåringen går på allmän förskola och sexåringen på sexårsverksamhet. Barnen behöver vara på förskola och fritids så att föräldrarna kan arbeta heltid.

Vi antar att **Sammanboende med barn** betalar maxtaxa för barnen. Vi utgår ifrån att även hushållet **Ensamstående med barn** tillsammans med den andra föräldern kommer upp till maxtaxa och att kostnaderna delas lika mellan föräldrarna.

Kostnader för att åka kommunalt

Kostnaden för 30-dagarskort är beräknad för resor inom en kommun baserat på information från de olika Länstrafikbolagen.

- Vi antar att barnen går i en förskola/skola som ligger så nära bostaden att de inte behöver något busskort.
- Vi antar att de vuxna bor i samma kommun där de arbetar och att det räcker med ett kommunalt busskort.
- I Stockholm, Göteborg och Malmö har vi antagit att resorna går över kommungränserna. I Stockholm är länskort standard. För Göteborg har vi använt ett kort för Stor-Göteborg och i Malmö har vi valt en genomsnittlig kostnad mellan kommun och länskort för ökad jämförbarhet.
- I Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland är busskortet baserat på vilken sträcka som man åker. Vi har låtit resor på två mil representera resor inom kommunen.
- Vi utgår ifrån att familjen behöver köpa busskort 12 månader per år och att detta även gällde under 2020 trots coronapandemin.
- Typhushållet Ung utan barn är 24 år och kan utnyttja de ungdomsrabatter för ungdomar 20-25 år som finns i vissa län.

Försäkringar

Vuxna i samborelation behöver utöver olycksfallsförsäkring ofta även liv- och sjukförsäkring pga. gemensamma lån och andra levnadsomkostnader. För barnen är det enligt Swedbank Försäkring fullt tillräckligt med en barnförsäkring.

- Som grundskydd utgår vi ifrån att samtliga vuxna har A-kassa och omfattas av kollektivavtal/tjänstepension.
- Enpersonshushåll utan barn har en olycksfallsförsäkring och en sjukförsäkring.
- Familjer med försörjningsansvar för barn eller en sambo har en olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring och en livförsäkring för att skydda både sig själv och sina efterlevande. Livförsäkringen är beräknad på en miljon kronor vilket kan underlätta för efterlevande att bo kvar i bostaden eller som stöd vid köp av en mindre bostad. Vi är medvetna om att många familjer har bolån som är betydligt högre än en miljon kronor och att livförsäkringen därför ska ses som ett stöd och inte en garanti för efterlevande att få en bra boendesituation efter ett dödsfall.

Boendekostnader

Kostnader för boendet som bolån, amortering, försäkring, fastighetsskatt, sopavgift, vattenavgift, uppvärmning av bostaden, hushållsel, årsavgift till bostadsrättsförening och kostnad för reparation och underhåll baseras på samma beräkningar som **Swedbanks Boindex**.

Antaganden i prognos

I vår rapport visar 2023 år siffror nuläget, vilket innebär att de baseras på utfall för första kvartalet. För att beskriva hur inflation och höjda låneräntor kan komma att påverka hushållens sparande under resterande delen av året har vi därför gjort en prognos för december 2023 där vi antar en inflation under 2023 på 3,2 procent och att bolåneräntorna landar på 4,2 procent i

För våra antaganden om inflation har vi utgått i från KPIF (med fast bostadsränta, dec-dec) från Swedbank Outlook i april.

Våra antaganden om bolåneräntor har hämtats från Swedbank Makrofokus ränteblad från april i kombination med ett antagande om mix om rörliga och bundna räntor enligt SCB:s tabell "Bolåneräntor till hushåll fördelat på räntebindningstid".

Källor

Byggahus.se

Försäkringskassan

Kommunernas hemsidor

Konsumentverket

Länstrafikens hemsida för respektive län

Prisjakt.se

Statistiska Central Byrån

Swedbank Boindex

Swedbank Försäkring

Swedbank Makroanalys

Swedbank Makrofokus ränteblad

Swedbanks sammanställning av levnadskostnader